

81. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2023

ASTRONOMU DISERTĀCIJAS LU MUZEJA KRĀJUMĀ

Gunta Vilka

LU Muzeja krājuma glabātāja palīgs

18 astronomu 19 darbi

- Fizikas un matemātikas zinātņu kandidāta disertācijas – 10.
- Zinātņu doktora grāda disertācijas – 8.
- Nepabeigtas – 1.

Starpkaru periods

1919 – 1939

Habilitācijas darbi – privātdocenti (nav krājumā).

1928. Eduards Gēliņš.

1935. Sergejs Slaucītājs.

1935. Eižens Leimanis.

1937. Staņislavs Vasiļevskis.

Otrā pasaules kara laiks

1939 – 1945

Disertācijas – zinātņu doktori.

1944. gads, Alfrēds Žaggers -

«Daži papildinājumi astronomisko mērījumu precizitātes palielināšanai, novērojumu un aprēķinu vienkāršošanai».

Padomju periods

1945 – 1991

Pirmā pakāpe - fizikas un matemātikas zinātņu kandidāts – 10 darbi.

Augstākā pakāpe - zinātņu doktors – 3 darbi, skat. zemāk.

1963. Kārlis Šteins - **Komētu orbītu evolūcija.**

1969. Jānis Ikaunieks - **Pētījumi par zvaigznēm - sarkanajiem milžiem**

1991. Jurijs Francmanis - **Asimptotiskā milžu zara zvaigžņu evolūcija.**

1953	Matīss Dīriķis	Komētu orbītu pirmatnējā rakstura noteikšana, gadījumā, ja orbītas ekscentricitāte ir tuva 1
1961	Andrejs Alksnis	Zvaigžņlielumu, krāsu indeksu un spektra klašu noteikšana vājām zvaigznēm un starpzvaigžņu absorbcijas pētīšana Perseja apgabalā
1963	Arturs Balklavs	Laukumveida objektu radiostarojuma spožuma sadalījumu redukcija
1964	Māris Ābele	Fotokamera ar ātruma kompensāciju ZMP novērošanai
1968	Skaidrīte Kronkalne	Par gandrīz parabolisko komētu orbītu lielo pusasu apgriezto vērtību sadalījumu
1969	Leonids Roze	Zvaigžņu pāriešanas momentu reģistrācijas fotoelektriskās metodes izpētīšana, to ieviešot LVU Laika dienestā
1974	Gundega Ābele	Spoguļu – lēcu sistēmas izmantošana ZMP novērojumos
1974	Linārs Lauceniēks	ZMP redzamības prognozēšana un orbītu noteikšana
1977	Ivars Šmēlds	Kosmisko H ₂ O molekulu anomālā mikroviļņu starojuma pētījumi
1979	Juris Žagars	ZMP kustības prognozēšana

Atjaunotās neatkarīgās Latvijas periods

1991 – 2022

Zinātņu doktors vai habilitētais zinātņu doktors.

1993. Valdis Gedrovics - **Zvaigžņu tranzītmomentu reģistrācija.**

1997. Ilgonis Vilks - **Astronomijas mācīšanas metodikas optimizācija vispārizglītojošās vidusskolās.**

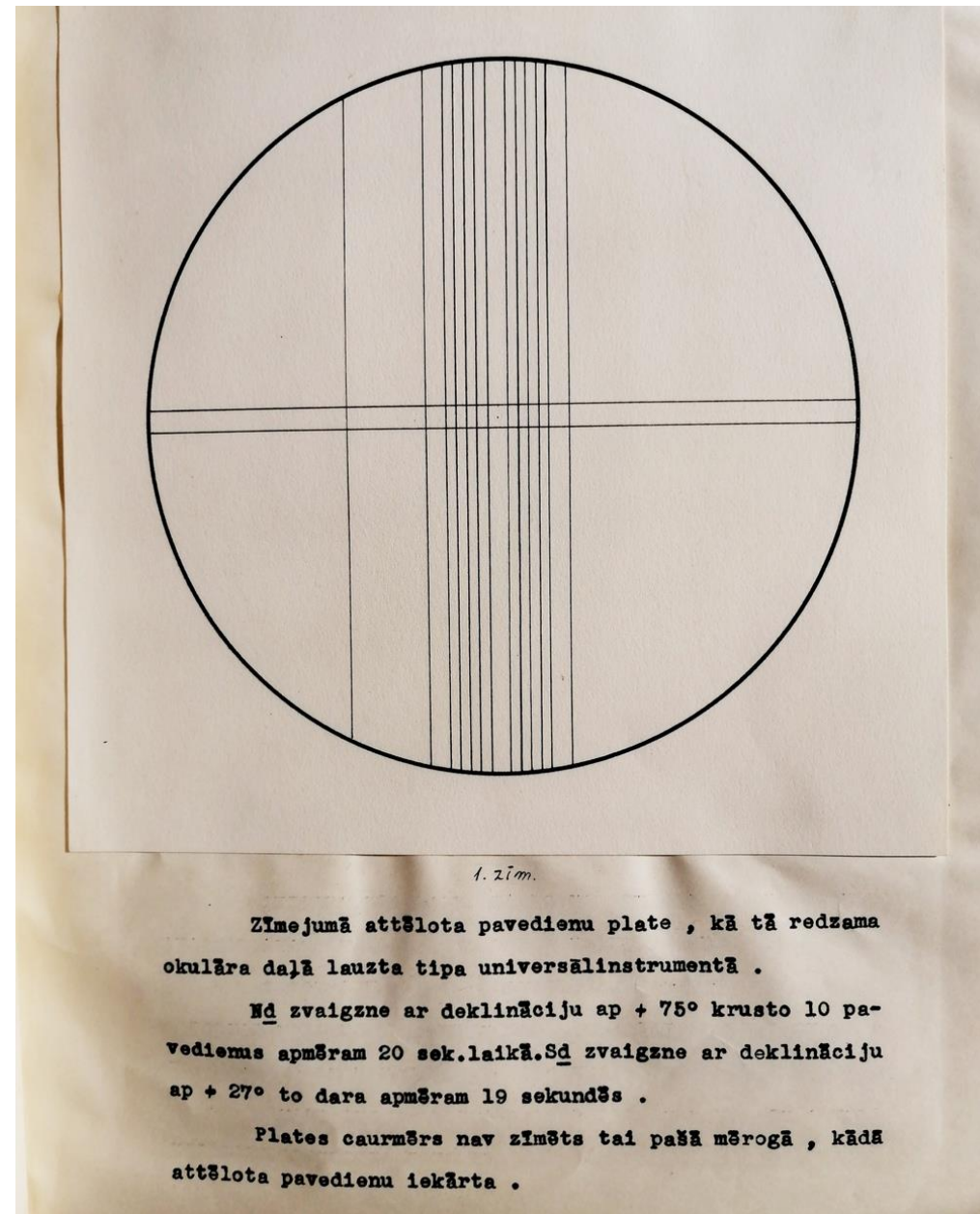
1999. Juris Žagars - **Zemes mākslīgo pavadoņu redzamā kustība.**

Alfrēds Žaggers

«Daži papildinājumi astronomisko mērījumu precizitātes palielināšanai, novērojumu un aprēķinu vienkāršošanai».

1944. gada 16. maijā A. Žaggers aizstāvēja savu disertāciju un MDF Padomes sēdē viņam tika piešķirts matemātikas zinātņu doktora grāds.

Alfrēds Žaggers

Disertācijā A. Žaggers apkopoja visus iepriekšējos gados veiktos pētījumus, kuru mērķis bija uzlabot vietas ģeogrāfiskā platuma noteikšanu ar astronomiskām metodēm.

Attēls no LU muzeja krājuma.

Alfrēds Žaggers

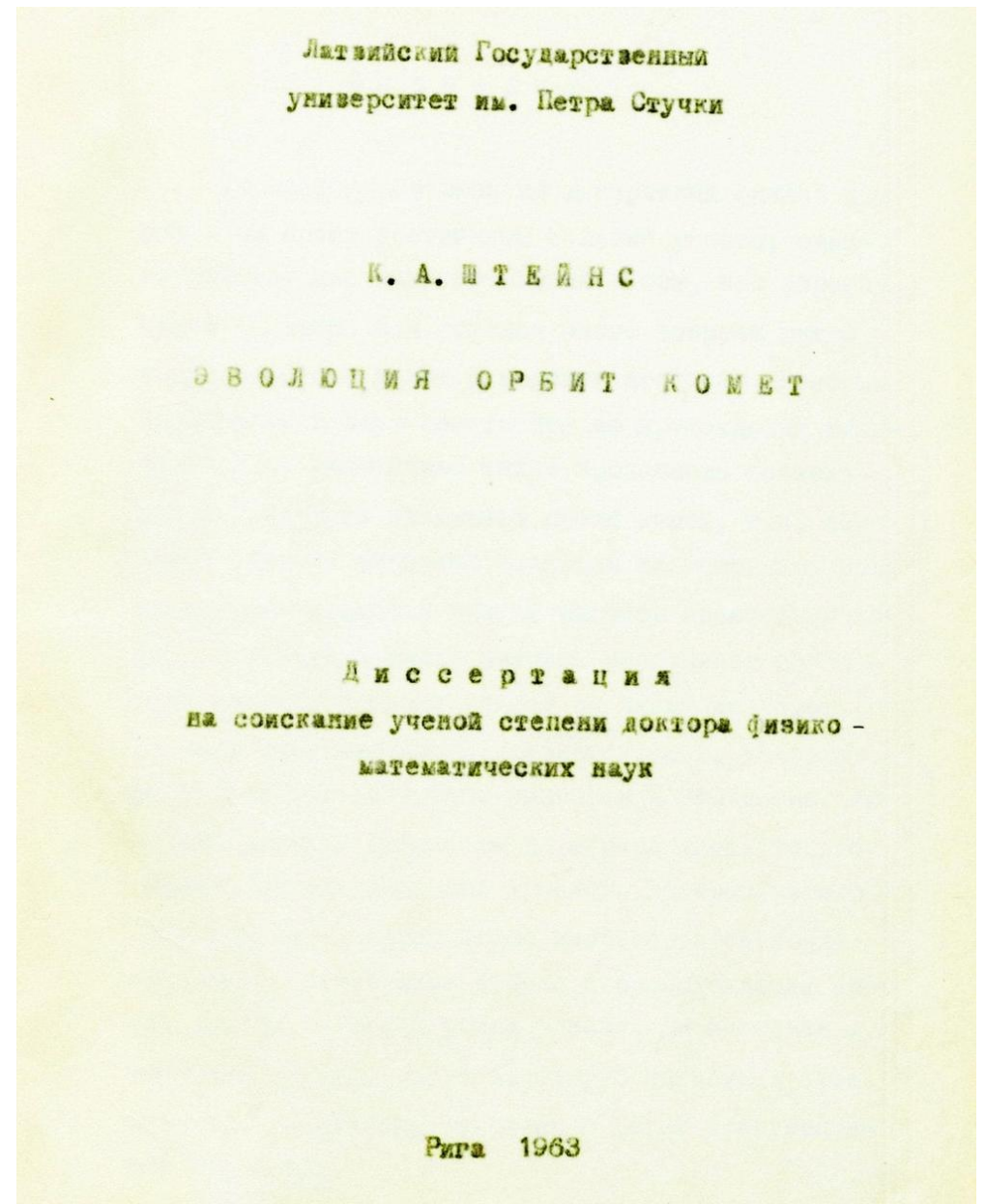
Disertācija aplūkojama LU
Astronomijas ekspozīcijā. Darba
materiāli glabājas muzeja
krājumā.

Kārlis Šteins

1963. «**Komētu orbītu evolūcija**»

Profesora K. Šteina galvenās zinātniskās intereses bija saistītas ar komētu orbītu pētniecību, viņš formulējis trīs komētu orbītu difūzijas likumus, kas tiek saukti viņa vārdā.

Kārlis Šteins

Disertācijas darbs «Komētu orbītu evolūcija» glabājas LU muzeja krājumā.

Sīkāk ar to var iepazīties LU repozitorijā-

<https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/56721>

Attēls no LU muzeja krājuma.

Kārlis Šteins

Profesors Kārlis Šteins ar saviem aspirantiem – sēž no kreisās - Dzintra Damberga, Ludmila Divina, Māra Paupere, stāv no kreisās Oidovs Dans-Aagijns, Jānis Balodis, Kārlis Šteins, Leonīds Roze, Elga Kaupuša, nezināma.

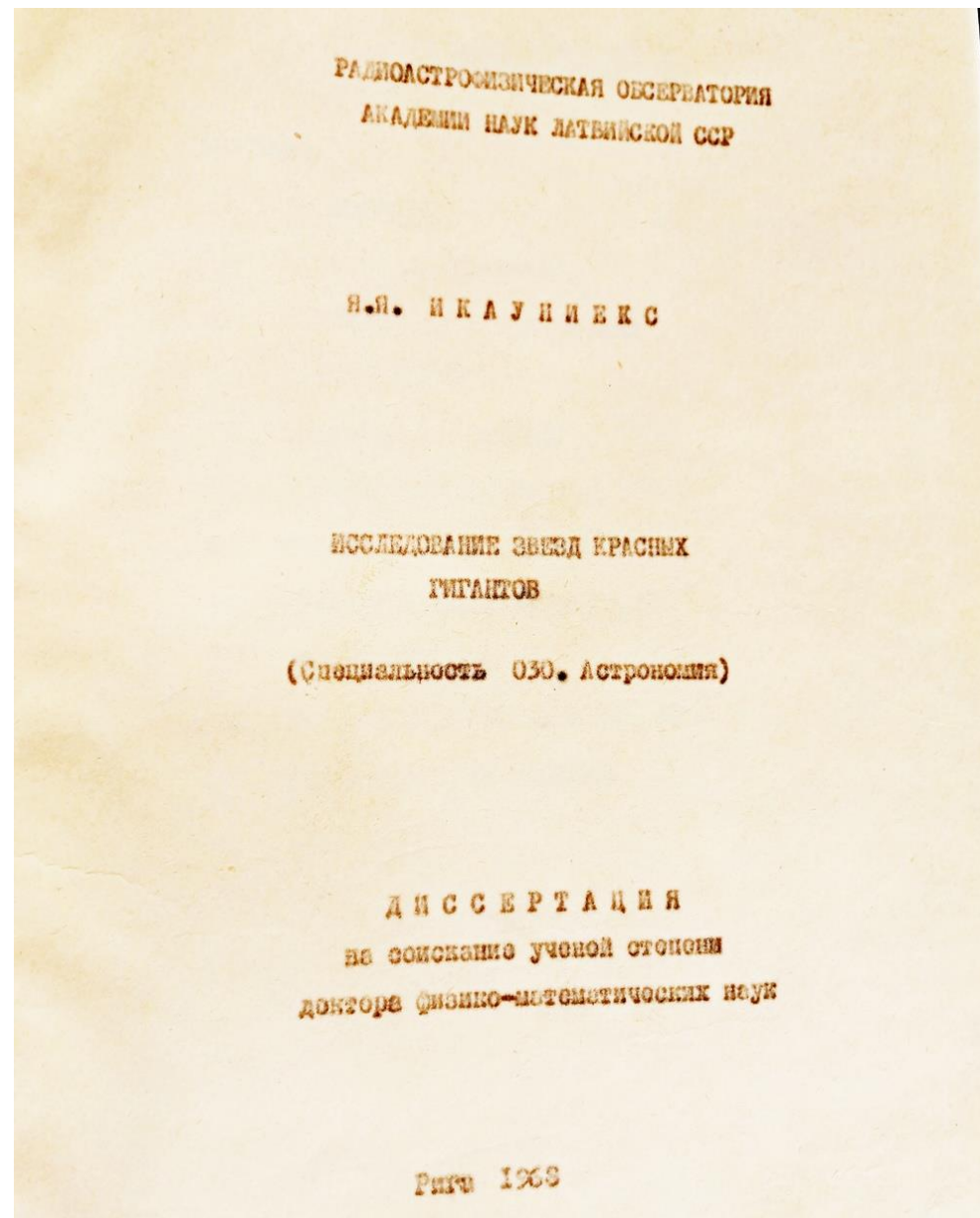

Attēls no LU Muzeja krājuma.

Jānis Ikaunieks

1969. «Pētījumi par zvaigznēm - sarkanajiem milžiem»

Sarkanais milzis ir mainīgzvaigzne - liela un ne pārāk karsta zvaigzne. Mūsu pašu Saule kļūs par sarkano milzi pēc apmēram 5 miljardiem gadu.

Jānis Ikaunieks

Kandidāta darbu J. Ikaunieks veltīja savai lielākajai interesei - oglekļa zvaigznēm – «Oglekļa zvaigžņu telpiskais sadalījums un kinemātika». Tālākie šo zvaigžņu pētījumi ilga gandrīz 20 gadus.. Sarkanie milži, kam bija veltīts doktora darbs, ir plašāka zvaigžņu grupa.

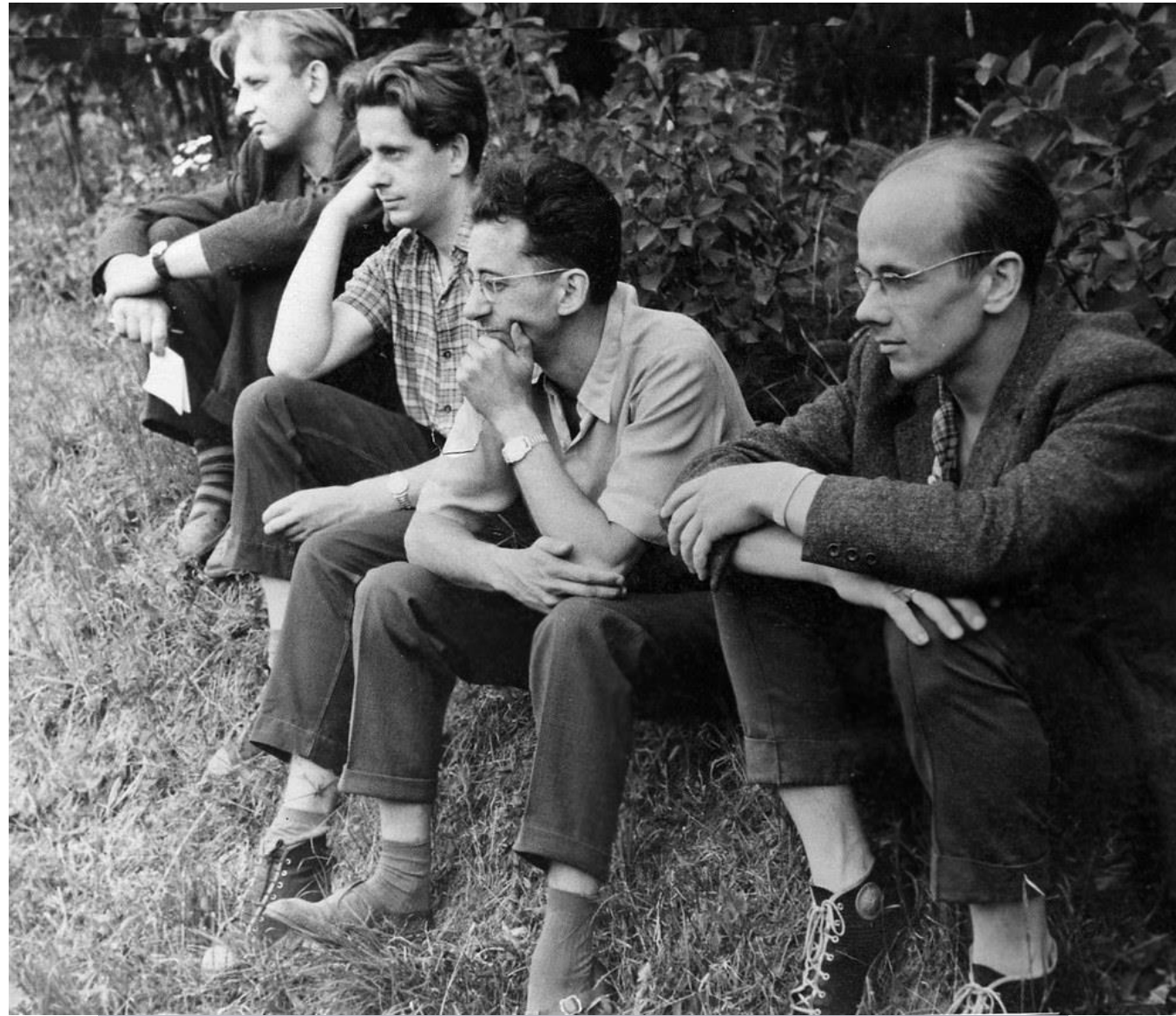
Attēls no LU Muzeja krājuma.

Jānis Ikaunieks

Jāņa Ikaunieka aspiranti Baldones observatorijas teritorijā. No labās – Gunārs Spuļģis, Andrejs Alksnis (nebija J. Ikaunieka aspirants), Modris Eliass, Guntis Ozoliņš.

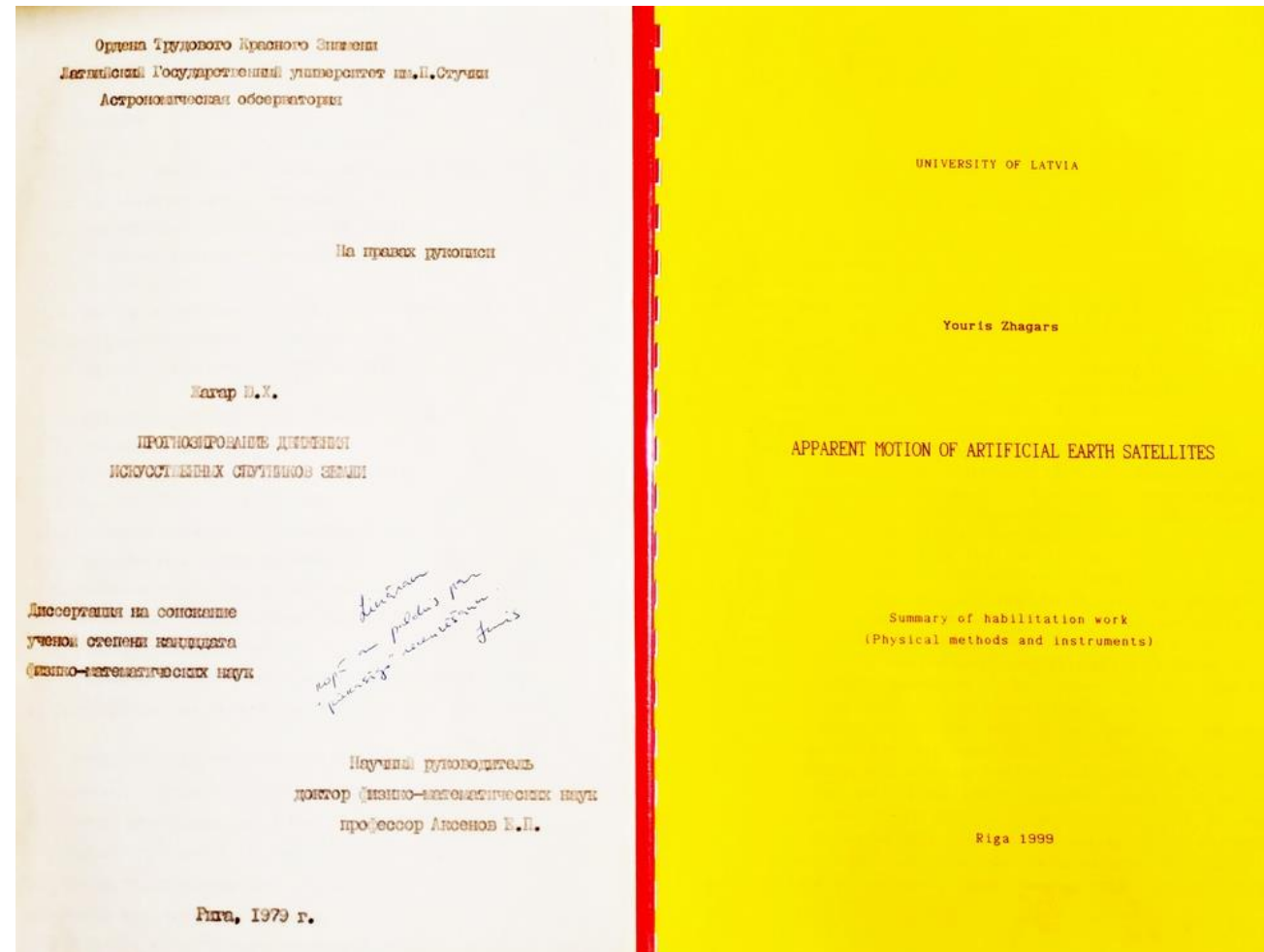
Attēls no LU Muzeja krājuma.

Juris Žagars

1979. Kandidāta darbs -
«ZMP kustības prognozēšana».

1999. Habilitācijas darbs -
«Zemes mākslīgo pavadoņu
redzamā kustība».

Juris Žagars

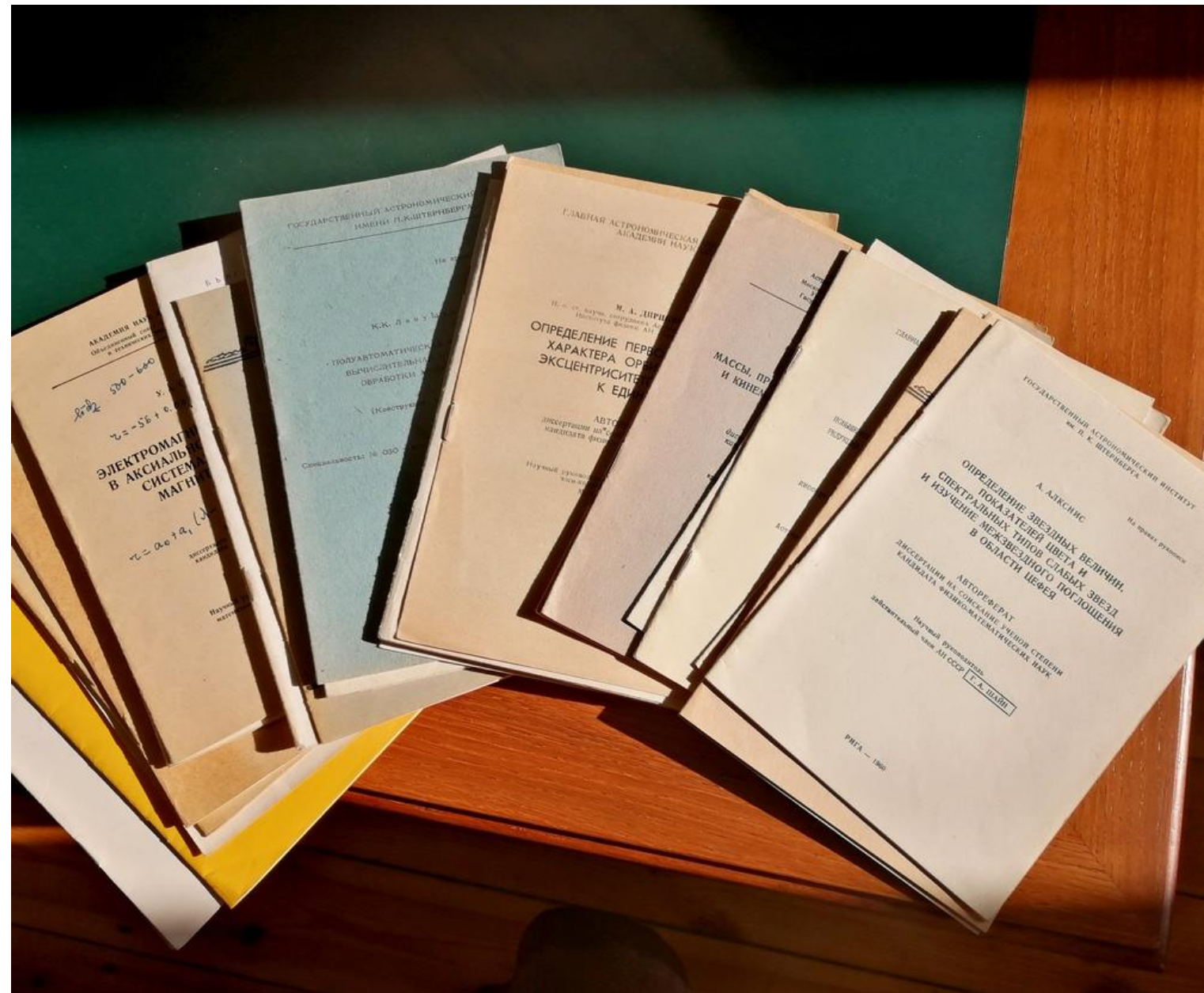
Diplomdarbs, kandidāta darbs, habilitācijas darbs bija par vienu tēmu - Zemes mākslīgo pavadoņu kustība. Šīs tēmas pētniecība bija saistīta ar satelītu novērojumiem, ar speciālu teleskopu būvi, ar to vadības programmatūru.

Attēls no LU Muzeja krājuma.

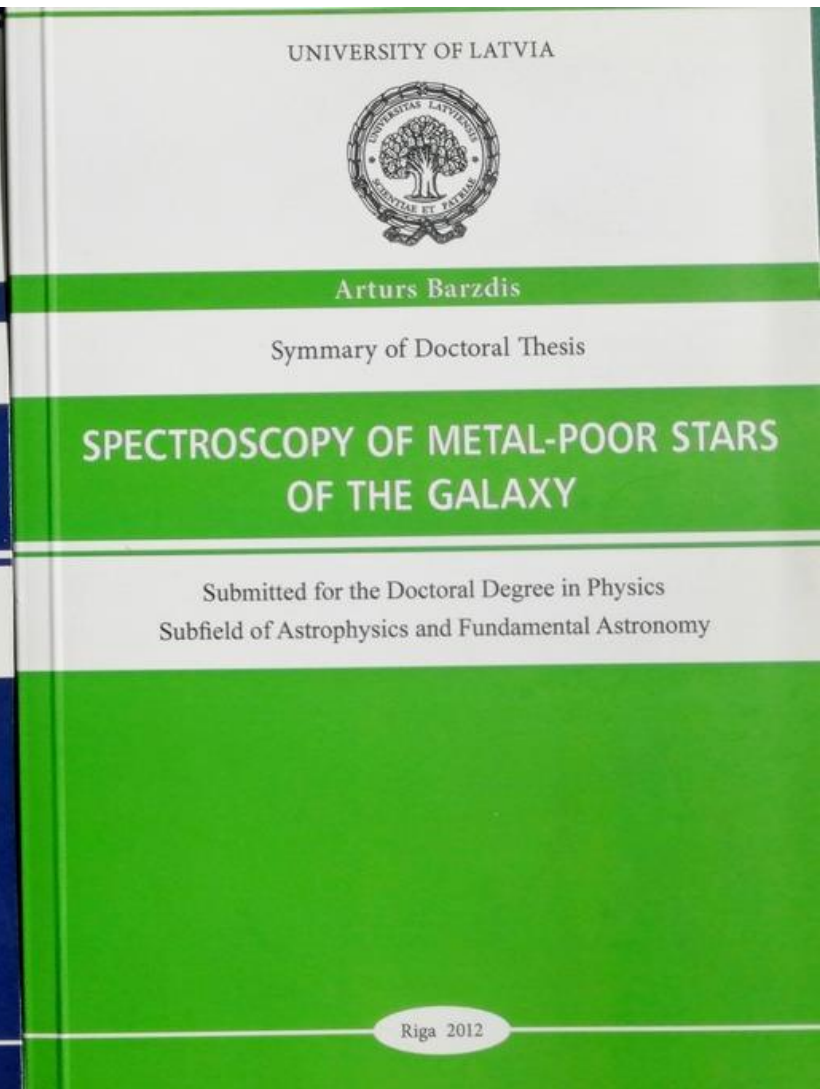
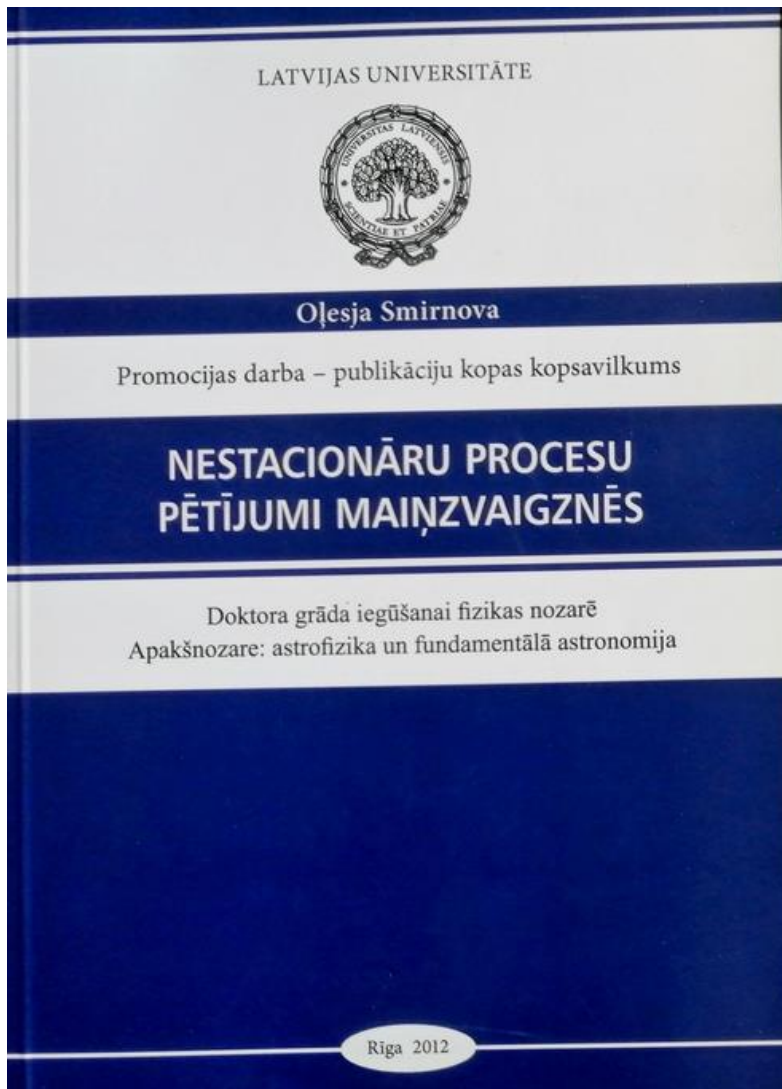
Autoreferāti - 30

Vecākais no 1951. gada.
Jaunākais no 1997. gada.

Promocijas darba tēzes - 2

Abas no 2012. gada.

Ar disertācijām saistīti dokumenti LU Muzeja krājumā

Disertāciju rokraksti.

Darbu materiāli.

Lēmumi par grāda piešķiršanu.

Disertāciju recenzijas.

Aspirantu individuālie darba plāni.

Disertāciju plāni un uzmetumi.

Paskaidrojumi, uzaicinājumi,
atskaites, sarakste.

Индивидуальный план работы аспиранта

1. Фамилия, имя, отчество Балодис Янис Карлович

2. Специальность (по которой проходит подготовку) Астрономия, астро-
метрия и небесная механика. 030

3. Тема диссертации Оптимальные условия reductions
спутниковых снимков на многоканальных
фотомагнитных камерах АФУ-75.

4. Научный руководитель Штейнс Карл Августович
профессор, доктор физико-мат. наук

Paldies par uzmanību!

**81. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2023**